

Perussopimuksen hyväksyminen / Kuntayhtymä Kymppi

Kaupunginhallitus 09.10.2023 § 246
668/14.00.00/2023

Valmistelija

Kehitysjohdaja Juha-Martti Kuoppala

Tausta

TE-palvelujen järjestämisvastuu siirtyy kunnille 1.1.2025 alkaen. Järjestämisvastuun myötä kunnille siirtyy pääosa nykyisin TE-toimiston vastuulla olevista henkilöasiakas-, työnantaja- ja yrityspalveluista. Kunnille siirtyy ELY-keskuksista myös TE-palvelujen hankinnat.

Kunnat voivat järjestää palvelut itse tai sopia järjestämisvastuun siirtämisestä kuntayhtymälle tai kunnalle. Kunnat, joiden työvoiman määrä ylittää 20.000 henkilöä, voivat järjestää palvelut itse. Mikäli kunnan työvoiman määrä alittaa 20.000 henkilöä, kunnan tulee perustaa yhden tai useamman kunnan kanssa työllisyysalue. Työllisyysalueen tulee olla maantieteellisesti yhtenäinen, työmarkkinoiden ja työssäkäyntialueen kannalta toimiva alue.

Kymmenen Etelä-Pohjanmaan itäisen alueen kuntaa (Alajärvi, Alavus, Evijärvi, Kauhava, Kuortane, Lappajärvi, Lapua, Soini, Vimpeli ja Ähtäri) ovat aiesopimuksen myötä päättäneet muodostaa yhteisen työllisyysalueen. Suunnitteilla oleva työllisyyden järjestämisalue täyttää asetetut kriteerit. Alue on maantieteellisesti yhtenäinen ja alueen työvoima on yli 28.000. Organisoitumismuoto tulee olemaan tarkoitusta varten perustettava kuntayhtymä. Tavoitteena on rakentaa vaikuttava alueellinen työllisyyden hoidon kokonaisuus, jonka perustana on lähipalvelu.

Valmistelua on koordinoanut virkamiehistä koottu valmistelutyöryhmä, jossa on ollut edustus jokaisesta työllisyysalueen kunnasta. Valmisteluaikataulu on ollut tiukka.

- Eduskunta hyväksyi lakiesityksen julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämisestä 1.3.2023 ja laki vahvistettiin 23.3.2023.
- Aiesopimus työllisyyden järjestämisalueen muodostamisesta hyväksyttiin kunnissa kesäkuun 2023 aikana.
- Kymppi-työllisyysalueen valmisteluhankkeelle saatiin rahoitus Etelä-Pohjanmaan liitosta kesäkuussa 2023 (kuntayhtymän perustamiseen liittyvät toimet toteutetaan erikseen hankkeen ulkopuolella).
- Kymppi-hankkeen projektijohtaja aloitti elokuussa 2023.

Kuntayhtymän perussopimus ja työllisyysalueen järjestämissuunnitelma tuli laatia 29.9.2023 mennessä, hyväksyä aiesopimuksen mukaisesti 23.10.2023 mennessä jäsenkuntien valtuustossa ja toimittaa 31.10.2023 mennessä työ- ja elinkeinoministeriölle. Alustava tieto työllisyysalueesta saadaan 27.11.2023 ja päätökset 29.2.2024.

Asiasta on pidetty kaikkien kuntien valtuutetuille yhteinen luottamushenkilöinfo 20.9.2023. Työsuojelu- ja yhteistyötoimikunta käsittelee asiaa 11.10.2023.

Kuntayhtymä Kymppin perustiedot

Valmistelutyöryhmän esitys on, että perustettavan kuntayhtymän nimi on Kuntayhtymä Kymppi. Kuntayhtymän kotipaikka on Kauhavan kaupunki. Kuntayhtymän jäsenkuntia ovat Alajärven kaupunki, Alavuden kaupunki, Evijärven kunta, Kauhavan kaupunki, Kuortaneen kunta, Lappajärven kunta, Lapuan kaupunki, Soinin kunta, Vimpelin kunta ja Ähtärin kaupunki. Kuntayhtymällä on työvoimapalveluiden järjestämistä vastuusta annettuun lakiin (23.3.2023/380) perustuva vastuu työvoimapalveluista kuntayhtymän jäsenkuntien alueella 1.1.2025 alkaen.

Yhtymäkokous

Järjestämissopimuksen mukaan kuntayhtymän ylin päättävä toimielin on yhtymäkokous. Kullakin jäsenkunnalla on yksi edustaja jokaista alkavaa 5000 asukasta kohti edellisen vuoden 31.12. tilanteesta laskettuna, kuitenkin enintään 25 % rajoittamattomasta kokonaisjäsenmäärästä. Kullakin yhtymäkokousedustajalla on yksi ääni.

Yhtymäkokous päättää kuntayhtymän talousarviosta, taloussuunnitelmasta, tavoitteista ja mittareista, poistojen laskentaperusteista sekä talousarvioon tehtävistä muutoksista talousarviovuoden aikana, hyväksyy hallintosäännön ja strategian, valitsee valtuustokausittain yhtymähallituksen ja tarkastuslautakunnan. Yhtymäkokous myös päättää luottamushenkilöiden taloudellisten etuuksien perusteista, valitsee tilintarkastajan, päättää tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapaudesta yhtymähallitukselle ja muille tilivelvollisille sekä päättää kuntayhtymän lainoista ja niiden ehdoista. Yhtymäkokous pidetään vähintään kaksi kertaa vuodessa (kevätkokous ja syyskokous).

Yhtymähallitus

Yhtymäkokous valitsee valtuustokausittain yhtymähallituksen. Yhtymähallituksessa on 14 jäsentä, joilla on henkilökohtaiset varajäsenet. Kuntayhtymän jäsenkunnat tekevät esityksen yhtymäkokoukselle yhtymähallitukseen valittavista jäsenistä. Alajärven kaupunki tekee esityksen kahdesta (2), Alavuden kaupunki kahdesta (2), Evijärven kunta yhdestä (1), Kauhavan kaupunki kahdesta (2), Kuortaneen kunta yhdestä (1), Lappajärven kunta yhdestä (1), Lapuan kaupunki kahdesta (2), Soinin kunta yhdestä (1), Vimpelin kunta yhdestä (1) ja Ähtärin kaupunki yhdestä (1) yhtymähallituksen jäsenestä. Kullakin jäsenellä on kokouksessa yksi (1) ääni. Yhtymähallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja kaksi varapuheenjohtajaa.

Yhtymähallitus käyttää kuntayhtymän päätösvaltaa kaikilta niiltä osin, kun se ei kuulu jäsenkuntien kunnanvaltuustojen päätettäväksi, yhtymäkokouksen päätettäväksi tai ole hallintosäännöllä taikka yhtymähallituksen muulla päätöksellä siirretty muulle kuntayhtymän viranomaiselle. Yhtymähallitus valvoo kuntayhtymän etua ja edustaa yhtymää sekä tekee sen puolesta sopimukset, ellei hallintosäännöllä ole toisin määrätty, valmistelee yhtymäkokoukselle päätettäväksi tulevat asiat ja valitsee kuntayhtymän johtajan. Yhtymähallituksen esittelijänä toimii kuntayhtymän johtaja.

Peruspääoma

Kuntayhtymän peruspääoma muodostuu jäsenkuntien pääomasijoituksista. Peruspääoma jakaantuu jäsenkuntauosuuksiin. Kuntayhtymän peruspääoma jakautuu jäsenkunnille TE-palveluihin kohdennettavan valtionosuusrahoituksen mukaisessa suhteessa syksyn 2023 tilanteen mukaisena. Edellä mainittu valtionosuusrahoitus määräytyy

valtionosuusjärjestelmässä työikäisen väestön perusteella (50 % paino) ja työttömien määrän perusteella (50 % paino). Peruspääoma on yhteensä 150.000 euroa. Peruspääoma on maksettava vuoden 2024 aikana kuntayhtymän laskua vastaan. Kauhavan kaupungin osuus peruspääomasta on 32.732,32 euroa. Kaupungin varauduttava peruspääomaan maksuun vuoden 2024 talousarviossa (investointi).

Kuntayhtymällä ei ole kiinteää omaisuutta. Kuntayhtymä vuokraa tarvitsemansa toimitilat. Jäsenkuntien osuudet kuntayhtymän varoihin määräytyvät kuntayhtymän peruspääomaosuuksien suhteessa. Jäsenkuntien vastuu kuntayhtymän veloista ja kuntayhtymään kohdistuvista velvoitteista sekä vastuista määräytyy kuntayhtymän peruspääomaosuuksien suhteessa. Sama koskee sellaisia kuntayhtymän menoja, joita ei muutoin saada katetuksi.

Talousarvio ja rahoitus

Työvoimapalveluista muodostuu kunnille uusi valtionosuustehtävä. Kuntayhtymän vuosittaisena talouden mitoituksen lähtökohtana on TE 2024 uudistuksen myötä jäsenkunnille tuleva yleiskatteellinen valtionosuuden korotus, joka kohdennetaan perussopimuksen myötä jäsenkuntien toimesta täysimääräisesti työvoimapalveluiden järjestämiseen jäsenkuntien alueella. Yksittäisen jäsenkunnan vuosittainen rahoitusosuus määräytyy 1.1.2025 jäsenkunnan TE-palveluihin saaman valtionosuusrahoituksen mukaisena. Jäsenkuntakohtaisten rahoitussopimusten yhteenlasketusta määrästä muodostuu Kuntayhtymän vuoden 2025 talousarvioon kuntien maksuosuuksien enimmäismäärä. Kuntayhtymän talousarvio on tasapainotettava vuosittain siten, että talousarvion laadinnassa huomioidaan enintään 95 % jäsenkuntien TE-palveluihin saamasta valtionosuusrahoituksesta edellisen kevään ennakkolaskelmaan perustuen. Kauhavan kaupungin valtionosuuden korotus/ rahoitusosuus on 1.269.807 euroa/ vuosi (syyskuun 2023 laskelmien mukaisesti).

Yhtymähallitus seuraa toiminnan ja talouden kehitystä talousarviovuoden aikana ja raportoi siitä jäsenkunnille. Talousarvioesitystä valmisteltaessa jäsenkunnille on varattava riittävän ajoissa tilaisuus esitysten tekemiseen Kuntayhtymän toiminnan kehittämiseksi ja sopeuttamiseksi jäsenkuntien toiminnallisiin tavoitteisiin ja taloudellisiin mahdollisuuksiin. Olennaisista kuntayhtymän toimintaan ja talouteen liittyvistä muutoksista ja hankkeista on pyydettävä erikseen jäsenkuntien lausunnot.

Kuntayhtymä laskuttaa talousarvionsa mukaiset jäsenkuntien rahoitusosuudet vähintään 4. kertaa vuodessa. Ensimmäinen rahoitusosuus laskutetaan ennakkoon 1.10.2024. Muutoin rahoitusosuudet laskutetaan jokaisen vuosineljänneksen ensimmäisen kuukauden aikana. 1.10.2024 maksettava ennakkoerä tasataan 31.12.2026 mennessä.

Kuntayhtymä voi ottaa vastaan lahjoituksia sekä hyödyntää kehittämistoiminnan rahoituksessa erilaisia projektirahoituksia ja -avustuksia ja muita mahdollisia tuloja. Kuntayhtymä voi hankkia pääomarahoitusta investointimenoon lainana, jäsenkunnan rahoitusosuutena, jäsenkunnan suostumuksella peruspääoman korotuksena, leasingrahoituksena tai käyttää muita rahoitusinstrumentteja, kuten avustuksia yhtymäkokouksen päättämällä tavalla. Jäsenkunnan rahoitusosuuden tai peruspääoman korotuksen ehdoista päättää yhtymäkokous hankekohtaisesti. Jäsenkunnan rahoitusosuus investointimenoihin määräytyy peruspääomaosuuden mukaisessa suhteessa.

Tarkastuslautakunta

Kuntayhtymässä on tarkastuslautakunta, jonka tehtävistä säädetään kuntalaissa. Tarkastuslautakunnan asettaa valtuustokausittain yhtymäkokous jäsenkuntien ehdotuksen pohjalta. Tarkastuslautakunnassa on viisi (5) jäsentä, joilla on henkilökohtaiset varajäsenet. Lautakunta valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan, jotka eivät voi olla samasta jäsenkunnasta. Tarkastuslautakunnan jäsenyys on jäsenkuntien kesken kiertävä. Tarkastuslautakunnan jäsenillä on yksi (1) ääni kullakin.

Tarkastuslautakunta arvioi ovatko yhtymäkokouksen asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kuntayhtymässä toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla, valmistelee tilintarkastuspalvelujen hankinnan yhtymäkokoukselle, valvoo sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuksien noudattamista ja antaa ilmoitukset tiedoksi yhtymäkokoukselle. Tarkastuslautakunta myös laatii arviointisuunnitelman ja antaa yhtymäkokoukselle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Tarkastuslautakunnan esittelijänä toimii tarkastuslautakunnan puheenjohtaja ja sihteerinä tilintarkastaja tai lautakunnan määräämä.

Valmistelun jatko

Kuntayhtymä katsotaan perustetuksi siinä vaiheessa, kun valtuustot ovat perussopimuksen hyväksyneet. Kuntayhtymän toiminta alkaa 1.1.2024. Tarvitaan kuitenkin paljon työtä ennen kuin kuntayhtymä on toiminnassa. Valmistelutyöryhmä ehdottaakin, että perussopimuksen hyväksymisen jälkeen ryhdytään valmistelemaan valmistelujohtajan rekrytointia, jonka tehtäviin kuuluvat kuntayhtymän perustamistoimet. Rekrytointi suoritetaan siten, että valmistelujohtaja aloittaa vuoden 2024 alussa. Päätös henkilövalinnasta tehdään 27.11.2023 jälkeen kun päätösesitysluonnokset työllisyysalueista tulevat.

Valmistelujohtajan työnantaja on ainakin aluksi Kauhavan kaupunki, koska kuntayhtymällä ei vielä ole talous- ja palkkahallintoa vuoden 2024 alussa. Käytännössä valmistelujohtajan palkka rahoitetaan peruspääomalla. Kauhavan kaupunki laskuttaa kuntayhtymää myöhemmin vuonna 2024 kun kuntayhtymän järjestelmät ovat valmiina. Yhtymähallitus päättää kuntayhtymän johtajan vakituisesta virantäytöstä myöhemmin vuoden 2024 aikana. Valmistelujohtaja voi toimia kuntayhtymän väliaikaisena johtajana ja siirtyä kuntayhtymän virkaan, kun se on mahdollista.

Kuntayhtymän hallinnon järjestäytymisen jälkeen va. kuntayhtymän johtaja ja yhtymähallitus ryhtyvät valmistelemaan kuntayhtymän perustamiseen liittyviä toimia vuoden 2024 alusta alkaen.

Asiat ensimmäiselle yhtymäkokoukselle ja yhtymähallituksen kokoukselle valmistelee ja esittelee kuntien nimeämä valmistelutyöryhmä. Ensimmäiset kokoukset pidetään alkuvuoden 2024 aikana.

Lisätietoa oheismateriaalista.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Vesa Rantala

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus

1. ehdottaa valtuustolle, että valtuusto hyväksyy Kuntayhtymä Kymppin perussopimuksen; ja
2. hyväksyy, että valmistelujohtajan rekrytointi aloitetaan valmistelutyöryhmän toimesta sen jälkeen, kun valtuustot ovat hyväksyneet perussopimuksen.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan ehdotuksen.

Pöytäkirjaan merkittiin, että kehitysjohtaja Juha-Martti Kuoppala oli klo 17.07-18.01 paikalla kokouksessa esittelemässä asioita ”Perussopimuksen hyväksyminen / Kuntayhtymä Kymppi” ja ”Järjestämissuunnitelman hyväksyminen / Kymppin työllisyysalue”. Kuoppala poistui kokouksesta ennen em. asioiden päätöksentekoon siirtymistä.

Lisätietoja

Kehitysjohtaja Juha-Martti Kuoppala, puh. 040 553 0354,
etunimi.sukunimi@kauhava.fi
